

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

76.

KURYER LITIEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 23-го Сентября — 1838 — Wilno. Piątek. 23-go Września.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 15-го Сентября.

30-го Августа, въ день тезоименитства Его Императорскаго Высочества Наслѣдника Цесаревича, Государыня Императрица изволила прибыть благополучно въ Веймаръ, въ одиннадцатомъ часу утра, и Ихъ Величества и Ихъ Высочества отправились въ Греко-Россійскую церковь, для слушанія Божественной Литургии.

31-го числа, въ семь часовъ утра, Государь Императоръ изволилъ выѣхать изъ Веймара въ Магдебургъ, къ маневрамъ 4-го Корпуса Прусскихъ войскъ. — Государыня же Императрица, Его Высочество Наслѣдникъ Цесаревичъ и Ея Высочество Великая Княжна Александра Николаевна остались еще на нѣсколько дней въ Веймарѣ.

Въ Магдебургъ Государь Императоръ прибылъ того же числа, въ восемь часовъ вечера, гдѣ уже находился Его Величество Король Прусскій.

1-го Сентября, Его Императорское Величество, вмѣстѣ съ Его Величествомъ Королемъ, присутствовали на смотръ войскъ 4-го Корпуса, собранныхъ въ лагерь, подъ начальствомъ Его Королевскаго Высочества Принца Карла Прусскаго.

Государь Императоръ, вмѣстѣ съ Его Величествомъ Королемъ, изволилъ кушать у Его Высочества Принца Карла. На семь обѣдъ находились: Его Величество Король Ганноверскій, Прусскіе и другіе Принцы съ ихъ супругами, и всѣ Генералы и Полковники 4-го Корпуса и въ Магдебургѣ находившіеся, какъ равно свиты Ихъ Величества и Ихъ Высочества.

Вечеру была общая заря въ самомъ городѣ, къ которой сведены были музыканты всѣхъ полковъ, расположенныхъ въ лагерь.

Ужинъ былъ у Его Высочества Принца Карла.

2-го Сентября, поутру, Государь Императоръ присутствовалъ на корпусномъ ученіи войскъ 4-го Корпуса. — Обѣдъ былъ у Его Высочества Принца Карла. Вечеромъ, Его Императорское Величество изволилъ быть на балѣ, данномъ отъ дворянства.

3-го Сентября, Государь Императоръ, по окончаніи маневра, возвратясь въ городъ, изволилъ отправиться изъ Магдебурга въ Потсдамъ, въ часъ пополудни, и на пути въ Бранденбургъ, гдѣ расположенъ Кирасирскій имени Его Величества полкъ, Государь Императоръ осматривалъ оный, и продолжая путь, прибылъ въ Потсдамъ благополучно, того же числа, въ десять часовъ пополудни.

4-го числа, въ Воскресенье, Государь Императоръ, въ девять часовъ утра, изволилъ слушать Божественную Литургію въ церкви устроенной въ Потсдамскомъ загородномъ дворцѣ.

Въ пятомъ часу пополудни, изволили прибыть въ Потсдамъ Ихъ Императорскія Высочества, Великая Княжна Марія Николаевна и Ольга Николаевна, изъ С. Петербурга, и въ скоромъ времени потомъ, Государыня Императрица, Его Императорское Высочество Наслѣдникъ Цесаревичъ и Ея Высочество Великая Княжна Александра Николаевна, изъ Веймара.

WIAOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg, 15-go Września.

Дня 30-го Сierpnia, в днiу Wysokich Imienin Jego CESARSKIEJ WYSOKOŚCI NASTĘPCY CESARZEWICZA, CESARZOWA JEJ MOŚĆ raczyła przybyć szczęśliwie do Weimaru, o godzinie jedenastej z rana NAJJAŚNIEJSI PAŃSTWO i Ich WYSOKOŚCI udali się do cerkwi Greko-Rossyjskiej, dla słuchania Mszy Świętej.

Дня 31-го о siódmej z rana, CESARZ JEJ MOŚĆ raczył wyjechać z Weimaru do Magdeburga, na manewry 4-go Korpusu wojsk Pruskich, — a CESARZOWA JEJ MOŚĆ, JEJ WYSOKOŚĆ NASTĘPCY CESARZEWICZ i JEJ WYSOKOŚĆ WIELKA KSIĘŻNICZKA ALEXANDRA NIKOLAJEWNA zostali jeszcze na dni kilka w Weimarze.

CESARZ JEJ MOŚĆ przybył do Magdeburga dnia tego, o ósmej wieczorem, gdzie się już znajdował Najjaśniejszy Król Pruski.

Дня 1-го Września, JEJ CESARSKA MOŚĆ, razem z Królem JEJ MOŚCIĄ, znajdowali się na przeglądzie wojsk 4-go Korpusu, w obozie zgromadzonych, pod naczelnictwem JEJ Królewskiej WYSOKOŚCI Księcia Karola Pruskiego.

CESARZ JEJ MOŚĆ, razem z Najjaśniejszym Królem, raczył być na obiedzie u JEJ WYSOKOŚCI Księcia Karola. Na tym obiedzie znajdowali się Najjaśniejszy Król Hannovercki, Księżęta Pruscy i inni ze swemi małżonkami, tudzież wszyscy Jenerałowie i Półkownicy 4-go Korpusu i w Magdeburgu znajdujący się, tudzież orszaku NAJJAŚNIEJSZYCH MONARCHÓW i Ich WYSOKOŚCI.

Wieczorem wykonany był capstryk w samém mieście, przez połączonych muzykantów wszystkich półków, w obozie rozłożonych.

Wieczera była u JEJ WYSOKOŚCI Księcia Karola.

Дня 2-го Września, z rana, CESARZ JEJ MOŚĆ znajdował się na korpusowém ćwiczeniu wojsk 4-go Korpusu. — Obiad był u JEJ WYSOKOŚCI Księcia Karola. Wieczorem, JEJ CESARSKA MOŚĆ raczył być na balu, przez obywateli danym.

Дня 3-го Września, CESARZ JEJ MOŚĆ, po ukończeniu manewrów, powróciwszy do miasta, raczył wyjechać z Magdeburga do Poczdamu, o pierwszej z południa, i na drodze do Brandenbурга, gdzie jest rozłożony półk Kirysyerów, noszący imię NAJJAŚNIEJSZEGO PANA, CESARZ JEJ MOŚĆ czynił jego przegląd, i jadąc dalej, szczęśliwie przybył do Poczdamu, dnia tegoż, o godzinie dziesiątej wieczorem.

Дня 4-го, w Niedzielę, CESARZ JEJ MOŚĆ, o dziesiątej z rana, raczył słuchać Mszy Świętej w kaplicy, urządzonej w Potsdamskim pałacu letnim.

O godzinie piątej z południa, raczyły przybyć do Poczdamu Ich CESARSKIE WYSOKOŚCI, WIELKIE KSIĘŻNICZKI MARYA NIKOLAJEWNA i OLGA NIKOLAJEWNA, z S. Petersburga, i wkrótce potem, CESARZOWA JEJ MOŚĆ, JEJ CESARSKA WYSOKOŚĆ NASTĘPCY CESARZEWICZ i JEJ WYSOKOŚĆ WIELKA KSIĘŻNICZKA ALEXANDRA NIKOLAJEWNA, z Weimaru.

Ихъ Императорскія Величества и Ихъ Императорскія Высочества находятся въ вождельномъ здравіи.

О путешествіи Государыни Императрицы получены слѣдующія извѣстія изъ Веймара отъ 1-го (13) Сентября: „20-го числа минувшаго Августа, Государыня Императрица изволила предпринять обратное свое путешествіе изъ Тегернзе въ Берлинъ, чрезъ Брегенцъ, Ульмъ, Нюрнбергъ и Веймаръ.—Ея же Высочество Великая Княжна Александра Николаевна, чувствуя себя не совсѣмъ здоровою, принуждена была остаться въ Тегернзе до 23-го Августа, откуда и изволила выѣхать навстрѣчу Государыни Императрицы въ Ульмъ, и продолжать дальнѣйшее путешествіе вмѣстѣ съ Ея Императорскимъ Величествомъ.

Прибывъ въ Веймаръ, Ея Величество изволила найти тамъ Государя Императора и Его Высочество Государя Наслѣдника Цесаревича, значительно поправившагося въ своемъ здоровьѣ.

Вчерашняго числа Государь Императоръ изволилъ оставить Веймаръ, и отправиться въ Магдебургъ на маневры Прусскаго войска, а Ея Императорское Величество съ Государемъ Наслѣдникомъ Цесаревичемъ и Великою Княжною намѣрены выѣхать, 3-го ч. Сентября, и продолжать путешествіе до Потсдама.” (С. П.)

Высочайшею Грамотою отъ 24 Іюля, Двора Е. И. В. Оберъ-Гофмейстеръ, Членъ Государственнаго Совѣта Царства Польскаго, Князь Яблоновскій, Всемилостивѣе пожалованъ Кавалеромъ Ордена Святаго Равноапостольнаго Князя Владиміра второй степени.

— Высочайшею Грамотою отъ 21 Іюля, Президентъ Польскаго Банка, Статсъ-Совѣтникъ Любидзскій, Всемилостивѣе пожалованъ знаками Ордена Св. Анны первой степени, украшенными Императорскою Короною.

— Высочайшею Грамотою отъ 24-го Іюля, Членъ Государственнаго Совѣта Царства Польскаго, Государственный Совѣтникъ Шанявскій, Всемилостивѣе пожалованъ Кавалеромъ Ордена Св. Анны первой степени.

— Высочайшимъ именнымъ указомъ, даннымъ Капитулу Россійскихъ Императорскихъ и Царскихъ Орденовъ, въ 8-й день минувшаго Августа, Ректоръ Варшавской Римско-Католической Духовной Академіи, Прелатъ Подлясской Каѳедры, Ксендзь Графъ Албертъ Оссолинскій, Всемилостивѣе сопричисленъ къ Императорскому и Царскому Ордenu Св. Станислава третьей степени. (Р. И.)

— Императорская Россійская Академія, въ собраніи своемъ 3 Сентября сего 1838 года, избрала, по предложенію Г-на Президента въ Дѣйствительные свои Члены, Г-на Дѣйствительнаго Статскаго Совѣтника, Предсѣдателя Комитета Цензуры иностранной, Александра Ивановича Красовскаго.

— Его Величество Государь Императоръ, согласно положенію Комитета Гг. Министровъ, состоявшемуся 5 Іюля сего года въ слѣдствіе представленія Г. Министра Внутреннихъ Дѣлъ, Высочайше повелѣть соизволилъ: опредѣлить къ Друскеницкимъ минеральнымъ водамъ особаго Смотрителя, Врача и Аптекаря съ правами Государственной службы; отвести должность Смотрителя къ IX классу, а пенсію назначить ему по VII разряду; мундиры какъ Смотрителю такъ и Врачу предоставить IX, а Провизору или Аптекарю X разряда, пенсіи же сямъ послѣднимъ опредѣлять на общемъ о пенсіяхъ для медицинскихъ и фармацевтическихъ чиновниковъ положеніи. (Снб. В.)

— Во исполненіе Указа Правительствующаго Сената отъ 3-го Мая сего года, коимъ при изъявленіи согласія на мнѣніе Г. Министра Внутреннихъ Дѣлъ, по дѣлу объ освобожденіи Шавельскаго Евангелическо-Лютеранскаго церковнаго совѣта отъ зависимости мѣстнаго главнаго церковнаго попечительства сего иновѣданія, предоставлялось ему однако жъ испросить на сіе Высочайшее Его Императорскаго Величества соизволеніе, оны Г. Министръ Внутреннихъ Дѣлъ въходилъ объ ономъ съ представленіемъ въ Комитетъ Гг. Министровъ.

По положенію Комитета Гг. Министровъ, Государь Императоръ Высочайше повелѣть соизволилъ: оставить Шавельскій Евангелическо-Лютеранскій церковный конвентъ въ независимости отъ мѣстнаго главнаго церковнаго попечительства, съ тѣмъ однако жъ, чтобы на будущее время въ выборѣ членовъ конвента участвовали и филиальные приходы, или же, чтобы къ нынѣшнимъ 4-мъ членамъ, избрано было еще отъ каждой, къ Шавельскому приходу принадлежащей филиальной церкви, по одному Депута-

НАЙЯСНѢЙШИ ЦЕСАРСТВО ИХЪ МОЩЬ И ИХЪ ЦЕСАРСКИЕ ВЫСОКОСТИ находятся въ пожеланомъ здравіи.

О подрѣзѣ Цесарзowej Jej Мощи получено изъ Веймара подъ днѣмъ 1-мъ (13) Врѣснѣа, wiadomości następujące: Dnia 20-go przeszłego Sierpnia, Cesarzowa Jej Mość raczyła przedsięwziąć podróż na powrót z Tegernsee do Berlina, przez Bregentz, Ulm, Norymbergę i Weimar.— A Jej Wysokość Wielka Xiężniczka ALEXANDRA NIKOŁAJEWA, czując się nie zupełnie zdrową, zmuszoną była pozostać w Tegernsee do 23-go Sierpnia, skąd raczyła wyjechać na spotkanie Cesarzowej Jej Mości do Ulmu, i odbywać dalszą podróż razem z Jej Cesarską Mością.

Przybywszy do Weimaru, NAJJAŚNIEJSZA PANI została tam Cesarza Jego Mości i Jego Wysokość Następce Cesarzowicza, który znacznie się poprawił na zdrowiu.

Dnia wczorajszego Cesarz Jego Mość raczył wyjechać z Weimaru, i udać się do Magdeburga na manewry wojska Pruskiego, a Jej Cesarska Mość z Cesarzowiczem Następce i Wielką Xiężniczką mają zamiar wyjechać 3-go Wrzesnѣа, w dalszą podróż do Potsdamu.” (P.P.)

Przez Najwyższy Dyplomata pod dнѣmъ 24 m Lipca, Wielki Mistrz Dworu Jego Cesarskiej Mości, Członek Rady Stanu Królestwa Polskiego, Xiąże Jabłonowski, Najłaskawiej mianowany Kawalerem Orderu Świętego Równego z Apostołami Xiążęcia Włodzimierza drugiego stopnia.

— Przez Najwyższy Dyplomata pod dнѣmъ 21-m Lipca, Prezydent Banku Polskiego, Radzca Stanu Lubowidzki, Najłaskawiej udarowany znakami Orderu Sw. Anny pierwszego stopnia Cesarską Koroną ozdobionemi.

— Przez Najwyższy Dyplomata pod dнѣmъ 24-m Lipca, Członek Rady Stanu Królestwa Polskiego, Radzca Stanu Szaniawski, Najłaskawiej mianowany Kawalerem Orderu Sw. Anny pierwszego stopnia.

— Najwyższym Imiennym Ukazem, do Kapituły Rosyjskich Cesarskich i Królewskich Orderów, w dнѣmъ 7-m przeszłego Sierpnia, Rektor Warszawskiej Rzymско-Katolickiej Duchownej Akademii, Prałat Katedralny Podlaski, Xiądz Albert Hrabia Ossoliński, Najłaskawiej policzony do Cesarskiego i Królewskiego Orderu Sw. Stanisława trzeciego stopnia. (R. In.)

— Cesarska Akademia Rosyjska, na posiedzeniu swoimъ 3-go Wrzesnѣа ter. 1838 roku, na przełożenie Pana Prezydenta obrała Rzeczywistym Członkiem swoim, Pana Rzeczywistego Radzcę Stanu, Prezydenta w Komitecie Цензуры zagranicznej, Alexandra Iwanowicza Krassowskiego.

— Jego Cesarska Mość, zgodnie z postanowieniem Komitetu PP. Ministrów, następnemъ 5-go Lipca terażniejszego roku, na skutek przedstawienia P. Ministra Spraw Wewnętrznych, Najwyżej rozkazać raczył: назначić do Друскеницкихъ wód mineralnych osobnego Dozorcę, Medyka i Aptekarza z prawami służby Państwa, odnieść obowiązek Dozorcę do IX klasy, a pensyą назначić mu, podług VII rzędu; mundury tak dozorcę, jak i Medykowi zostawić IX, a Prowizorowi czyli Aptekarzowi X rzędu, pensyе zaś tym ostatnimъ назначać, podług ogólnej о pensyach dla urzędników Medycznych i Farmaceutycznych ustawy. (G.S.P.)

— Dla wypełnienia Ukazu Rządzącego Senatu pod dнѣmъ 3-m Maja roku terażniejszego, przez który przy oświadczeniu zgodzenia się на opinię P. Ministra Spraw Wewnętrznych, w rzeczy о uwolnieniu Szawelskiej Ewangielicko-Luterskiej Rady Kościelnej od zależności miejscowej Głównej Kuratorii Kościelnej tego wyznania, zostawiono jej jednakże być, wyjednać на to Najwyższe Jego Cesarskiej Mości zezwolenie, P. Minister Spraw Wewnętrznych czynił о тѣмъ przedstawienie do Komitetu PP. Ministrów.

Po następnemъ postanowieniu Komitetu PP. Ministrów, Cesarz Jego Mość Najwyżej rozkazać raczył: zostawić Szawelski Ewangielicko-Luterski konwent kościelny w niezależności od miejscowej Głównej Kuratorii Kościelnej, z тѣмъ stoli, аżeby на czas przyszły w wyborze członków konwentu uczestniczyli i parafie filialne, albo też, аżeby do terażniejszych 4-ch członków, wybrano było jeszcze z każdego, do parafii Szawelskiej należącego kościoła filialnego, по одному Депутacie, z prawem głosowania we wszystkich ważniejszych

Съ соли, привозимой на судахъ, принадлежащихъ обоюднымъ подданнымъ, о которой по складкѣ оной на мѣстѣ, будетъ объявлено, что она назначена для потребленія, пошлины будутъ сообразны постановленіямъ, въ статьѣ III содержащимся, безъ малѣйшаго въ семь случаевъ относительно платежа пошлины различія между судами привилегированными и непривилегированными.

Обратный вывозъ складочныхъ товаровъ изъ всѣхъ означенныхъ въ сей статьѣ портовъ, съ обихъ сторонъ позволяется.

Ст. VIII. Поелику Высокія договаривающіяся Стороны постановили въ дополнительной статьѣ, подписанной въ одно время съ симъ договоромъ, икоторыя взаимныя уступки, имѣющія цѣлью еще болѣе облегчить торговлю и мореплавательныя сношенія между обоюдными ихъ Державами, то оная статья, а равно и приложения къ ней, будутъ имѣть такую же силу и дѣйствіе, какъ бы включены были отъ слова до слова въ настоящій договоръ.

Ст. IX. Сей договоръ будетъ оставаться въ силѣ въ продолженіи десяти лѣтъ, считая съ 20 Августа (1 Сентября) текущаго года и если до прошествія первыхъ девяти годовъ, одна изъ Высокихъ договаривающихся Сторонъ не объявитъ другой, официальной нотификаціею, о намѣреніи своемъ прекратить дѣйствіе сего договора, то оный будетъ оставаться въ силѣ въ продолженіи одного года послѣ того, и такъ далѣе до истеченія двѣнадцати мѣсяцевъ, считая со дня подобной нотификаціи, въ какое бы время оная учтена ни была.

Ст. X. Сей договоръ, съ дополнительной къ оному статьєю, имѣетъ быть ратификованъ и ратификаціи оного будутъ размѣнены въ Стокгольмѣ въ теченіи шести недѣль, а если можно и скорѣе.

Въ увѣреніе чего, обоюдные Полномочные подписали сей договоръ и приложили къ оному печати гербовъ своихъ.

Въ Стокгольмѣ 26 Апрѣля (8 Мая) 1838 года.

П о д п и с а л и:

Графъ Левъ *Потоцкій*.

(М. П.)

Л. Гаартманъ.

(М. П.)

Баронъ Давидъ *Шульценгеймъ.*

(М. П.)

К. Д. Скогманъ.

(М. П.)

(Продолженіе впрѣдъ.)

Od soli, przywożoney na okrętach, należących do obu stronnych poddanych, o której, po złożeniu jej na miejscu, będzie oświadczone, że jest przeznaczona dla użycia, poszlina będą stosowne do postanowień, w artykule III zawartych, bez najmniejszej w tym razie względnie płacenia poszlin różnicy między okrętami uprzywilejowanymi i nieuprzywilejowanymi.

Powrotny wywoz towarow, składanych ze wszystkich wyrażonych w tym artykule portow, z obu stron pozwała się.

Art. VIII. Ponieważ Wyokie Strony umawiające się postanowiły w artykule dodatkowym, podpisanym w jednym czasie z tym traktatem, niektóre wzajemne ustąpienia mające na celu więcey jeszcze ulżyć handlowe i żeglarskie stosunki między obu stronami ich Mocarstwami, przeto artykuł ten, a również annexa do niego będą miały taką moc i skutek, jakby wypisane były co do słowa w niniejszym traktacie.

Art. IX. Traktat ten będzie zostawał w mocy obowiązującej w przeciągu lat dziesięciu, licząc od 20 Sierpnia (1-go Września) roku terażniejszego; i jeżeli przed upływem pierwszych dziesięciu lat, jedna z Wysokich Stron umawiających się nie oświadczy drugiej, przez urzędową notyfikacyę, o zamiarze swoim zaprzestania skutku tego traktatu, tedy ten będzie zostawał w mocy w przeciągu jednego roku potѣm, i tak daley do upłynienia dwunastu miesięcy, licząc od dnia takiej notyfikacyi, w jakimbykolwiek ona czasie uczynioną była.

Art. X. Traktat ten, z dodatkowym do niego artykułem, ma być ratyfikowany i ratyfikacye jego będą wymienione w Sztokholmie w przeciągu sześciu tygodni, a jeżeli można i prędzej.

Dla wiary czego obustronni Pełnomocnicy podpisali ten traktat i przyłożyli do niego pieczęcie swoich herbów.

W Sztokholmie 26 Kwietnia (8 Maja) 1838 roku.

P o d p i s a l i:

Hrabia Leon Potocki.

(M. P.)

L. Haartman.

(M. P.)

Baron Dawid Schulzenheim.

(M. P.)

K. D. Skogman.

(M. P.)

(Dalszy ciąg nastąpi.)

— Съ 11 на 12 Мая с. г. Подольской Губерніи, Проскуровскаго уѣзда, села *Сановки Сатановской* крестьянка *Александра Данилова* разрѣшилась отъ бремени тремя младенцами женскаго пола.

10 Мая, Летическаго уѣзда въ сельцѣ *Сусловцахъ*, крестьянка *Лукерья Павхова*, на седьмомъ мѣсяцѣ беременности родила двухъ дочерей и одного сына.

14 Мая, Брацлавскаго уѣзда въ м. *Тулгинѣ*, жена Еврея Гершка *Дукельскаго*, 26 лѣтъ отъ роду, разрѣшилась двумя младенцами, однимъ женскаго пола живымъ и въ натуральномъ видѣ, другимъ, по истеченіи двухъ часовъ, мертвымъ—мужескаго пола съ двумя головами, четырьмя глазами, четырьмя ушами и тремя руками. Дитя, родившееся прежде, скоро также умерло.

2 Апрѣля, Виленской Губерніи въ городѣ *Россиенахъ*, одна 18 лѣтняя женщина родила урода мужескаго пола, состоящаго изъ двухъ младенцевъ, лицомъ другъ къ другу обращенныхъ, сросшихся между конечностями грудной кости и пушовойю. Одинъ изъ этихъ младенцевъ былъ больше другаго, и родившись съ помощію лекаря, еще дышалъ; голова у него обширнѣе, губа верхняя раздѣлена на три части, изъ коихъ средняя плоская и обращена къверху; двѣ же боковыя—въ натуральномъ положеніи. У меньшаго младенца всѣ части лица, кромѣ верхней губы, которая раздѣлена на двѣ части, обыкновенны. Несчастливая мать имѣла весьма трудные роды, и безъ врачебнаго пособія навѣрно лишилась бы жизни. Она нынѣ совершенно здорова. Уродъ отправленъ въ Конференцію Императорской Виленской Академіи, для храненія въ тамошнемъ Анатомическомъ музеѣ. (Спб. В.)

Рига, 29-го Августа.

Здѣсь замѣтенъ теперь большой недостатокъ въ корабляхъ и отъ того за льняной товаръ вообще платили высокій фрахтъ; корабли требуются также для отправленія досокъ, бревенъ, хлѣба въ порты материка, костей и пушняго товара въ Великобританскіе порты. Корабли, которые придутъ сюда за грузами, могутъ быть увѣрены въ полученіи выгоднаго фрахта, тѣмъ болѣе, что при нынѣшней благоприятной погодѣ можно ожидать изобильнаго сбора льнянаго посѣвнаго сѣмьени. (К. Г.)

— Z dnia 11-go na 12-ty Maja roku ter. w Gubernii Podolskiej w powiecie Proskurowskim, we wsi *Sanowce-Satanowskiej*, włościanka *Alexandra Danilowa* urodziła troje bliźniąt płci żeńskiej.

Dnia 10 Maja, w Powiecie Latyczewskim we wsi *Sustowcach*, włościanka *Lucerya Pawchowa*, w siódmym miesiącu ciąży urodziła dwie córki i jednego syna.

Dnia 14 Maja, w Powiecie Braclawskim w m. *Tulczynie*, żona żyda *Herszka Dukielskiego*, 26 lat wieku, porodziła dwoje dzieci, jedno płci żeńskiej żywe i w kształcie naturalnym, drugie, po upływie dwóch godzin, nieżywe, płci męskiej z dwiema głowami, czterema oczyma, czterema uszami, i trzema rękoma, dziecię pierwiej urodzone także wkrótce zmarło.

Dnia 2-go Kwietnia, w Gubernii Wileńskiej w mieście *Rosieniach*, pewna 18-letnia kobieta urodziła potwor płci męskiej, złożony z dwojga dzieci, twarzą do siebie obróconych, zrósłych końcami kości piersiowej i pępkiem. Jedno z tych dzieci większe było od drugiego i po urodzeniu się za pomocą lekarza, jeszcze oddychało; głowę miało większą, wargę górną rozdzieloną na trzy części, z których średnia płaska i do góry obrócona; dwie zaś boczne—w naturalnym stanie. Mniejsze dziecię miało wszystkie części twarzy, oprócz wargi górnej, która była rozdzielona na dwie części zwyczajne. Nieszczęśliwa matka bardzo trudny miała porod, i bez pomocy lekarskiej pewnieby utraciła życie. Teraz zupełnie jest zdrową. Potwor odesłano do Konferencyi Cesarskiej Wileńskiej Akademii, dla chowania w tamczym muzeum Anatomycznym. (G. S. P.)

Ryga, 29-go Sierpnia.

Dał się tu czuć teraz wielki niedostatek okrętow; z tej przyczyny za towar leśny płacono w ogólności fracht wysoki; okręty są także potrzebowane dla wysłania desek, berwion, zboża do portow lądowych, kości i futer do portow Brytanii-Wielkiej. Okręty, które przybędą tu po ładunki, mogą być pewnymi dostania korzystnego frachtu, tѣm bardziej, że przy terażniejszej pogodzie pomyślniej można się spodziewać obfitego zbioru lnianego siemienia. (G. H.)

Одесса, 30-го Августа.

Последнія известія изъ Лондона благоприятны для здѣшней торговли. Пшеница арнаутка подвинулась тамъ до 56 шиллинговъ за центнеръ. Отсюда получаютъ известія объ опасеніяхъ, возбуждаемыхъ неурожаемъ хлѣба.

— У насъ, по прежнему, недостатокъ въ судахъ; нѣсколько судовъ; прибывшихъ на дняхъ въ здѣшній портъ, были немедленно зафрахтованы, такъ что 26 ч. оставалось только два свободныхъ суда. Говорятъ, что по причинѣ умерщвленія Капитана Англійскаго порохода „Левантъ“ машинистомъ, этотъ пароходъ не буксируетъ уже судовъ, задерживаемыхъ противными вѣтрами въ Босфоръ. Въ Дарданеллахъ находится теперь множество судовъ, ожидающихъ благоприятной погоды. (О. В.)

Бѣлостокъ, 30-го Августа.

День тезоименитства Его Императорскаго Высочества Наслѣдника Цесаревича Великаго Князя Александра Николаевича а также день рожденія Ея Императорскаго Высочества Великой Княжны Ольги Николаевны торжественно празднуемъ былъ въ нашемъ городѣ. — Протоіерей Прорвичъ въ дворцовой церкви совершалъ Литургію, во время которой, возсылаемы были молитвы о долговременномъ и благополучномъ царствованіи Его Императорскаго Величества. — Потомъ всѣ военные и Гражданскіе чиновники а также обыватели приносили поздравленіе во дворецъ Его Сіятельству Г-ну Военному Губернатору Долгорукову и Г-ну Министру Народнаго Просвѣщенія Дѣйствительному Тайному Совѣтнику Уварову, которые за два дня прибыли въ нашъ городъ для обозрѣнія учебныхъ заведеній. Въ 3 часа былъ большой обѣдъ у Г. Областнаго Предводителя Михаловскаго, гдѣ при музыкѣ и громкомъ ура! провозглашены тосты за здравіе Его Императорскаго Величества и Его Высочества Государя Наслѣдника Цесаревича. Блестательный вечеръ съ танцами продолжавшійся до 5 час. утра у Г-на Правителя Области Гуанарупуло, заключилъ этотъ торжественный день, коего память на всегда останется въ сердцахъ жителей Бѣлостока.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

П р у с с і я.

Потсдамъ, 19-го Сентября.

Вчера поутру въ 9 часовъ, находящіеся здѣсь полки производили маневры, въ окрестностяхъ Бяненберга, въ присутствіи Августѣйшихъ Монарховъ. Послѣ того былъ у Короля обѣдъ, къ которому были приглашены посланники находящихъ здѣсь Государей.

22-го Сентября.

Вчера прибыли сюда: Принцъ Баварскій, изъ Мюнхена, Принцъ Фридрихъ Нидерландскій, изъ Гаги, и Наслѣдникъ Великій Герцогъ Саксен-Веймарскій, изъ Веймара. Принцъ Баварскій остановился въ приготовленныхъ для него покояхъ, въ Королевскомъ замкѣ. (О. Г. Ц. П.)

Н и д е р л а н д ы.

Амстердамъ, 11-го Сентября.

Въ журналѣ *Handelsblad* пишутъ, что до сихъ поръ не получены еще отвѣты на предложенные Королемъ Нидерландскимъ пункты, при чемъ утверждаютъ, что относительно раздѣла владѣній не произойдетъ никакой перемѣны, но всѣ державы единогласно постановили подвергнуть снова разсмотрѣнію статью о Голандско-Бельгійскомъ долгѣ. (О. Г. Ц. П.)

Г е р м а н і я.

Лейпцигъ, 14-го Сентября.

Здѣсь вышло новое учрежденіе о Гражданскихъ отношеніяхъ Евреевъ. Для постояннаго ихъ жительства, назначены города, Дрезденъ и Лейпцигъ. Переселеніе Евреевъ изъ одного мѣста въ другое поручено вѣдѣнію Министерства Внутреннихъ Дѣлъ. Туземнымъ Евреямъ позволено свободно заниматься всеми ремеслами, за исключеніемъ мелочной торговли, содержанія аптекъ, гостинницъ, питейныхъ домовъ и пивоварень. Мануфактурное производство дозволено Евреямъ въ такомъ только случаѣ, если оное зависить отъ какаго либо отдѣльнаго цеха; на главнѣйшія же торговныя дѣла, должны они испрашивать особаго разрѣшенія Министерства Внутреннихъ Дѣлъ. (О. Г. Ц. П.)

Ф р а н ц і я.

Парижъ, 17-го Сентября.

5 с. м. брвенные останки Князя Тайлерава поставлены въ гробницѣ замка Валансе. Обитатели замка и окрестные жители собрались на эту печальную церемонію, ибо Князь въ домѣствѣ своемъ оста-

Одесса, 30-го Сіерпня.

Останіе wiadomości z Londynu pomysłne są dla handlu tutejszego. Pszenica arnautka podniosła się tam do 56 szylingów za centnar. Zewsząd otrzymujemy wiadomości o obawach, które nieurodzaj zboża wzbudza.

U nas, jak pierwiej, panuje niedostatek okrętów; kilka okrętów, przybyłych temi dniami do portu tutejszego, były niezwłocznie zafrachtowane, także dnia 26-go zostały tylko dwa wolne okręty. Mówią, że z przyczyny zamordowania Kapitana parochodu Angielskiego „Lewant“ przez maszynistę, parochod ten nie przeprowadza już okrętów, zatrzymywanych przeciwnemi wiatrami na Bosforze. W Dardanellach znajduje się teraz mnóstwo okrętów, pomyslniej pogody oczekujących. (G. O.)

Białystok dnia 30 Sierpnia 1830 roku.

Święto Imienin Jego Cesarskiej Mości CESARZEWICZA WIELKIEGO XIĘCIA ALEXANDRA NIKOŁAJEWICZA NASTĘPCY Tronu, tudzież Urodzin Jej Cesarskiej Mości WIELKIEJ XIĘŻNICZKI OLGI NIKOŁAJEWNY; wczoraj obchodzono jak najuroczyściej w naszym mieście. W kaplicy Pałacowej celebrował mszą Świętą Protojerej Prorwicz, w czasie której odbywały się modły za długoletnie i błogie Panowanie NAJJAŚNIEJSZEGO MONARCHY. Następnie wszystkie władze Wojskowe i Cywilne, tudzież Obywatele składali powinszowania na pokojach w Pałacu JO. Xięciu Wojennemu Gubernatorowi Dołhorukowu, i Ministrowi Oświecenia Rzeczywistemu Tajnemu Radzcy Uwarowu, którzy dwóma przedtym dniami przybyli do naszego miasta, dla obejrzenia zakładów naukowych. O godzinie 3-iej dany był wielki obiad u JW. Marszałka Obwodowego Michałowskiego, gdzie przy odgłosie muzyki i gromów głośniego Ura: spełniano toasty za zdrowie NAJJAŚNIEJSZEGO MONARCHY i Jego CESARSKIEJ WYSOKOŚCI NASTĘPCY. Świetny wieczór z tańcami, trwający do 5-ej po północy, dany u JW. Radzcy Obwodu Guanaruputy, zakończył ten dzień uroczysty, którego pamiętka wieczną zostanie w sercach prawych Białostoczan.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

P r u s s y.

Potsdam, 19-го Września.

Wczora z rana o godzinie 9-iej, półki tu znajdujące się wykonywały w obec NN. Monarchów ćwiczenia wojenne w okolicy Binnenbergu; następnie był obiad u Króla w Nowym-Pałacu, na którym znajdowali się także Postowie bawiących teraz tu Monarchów.

22-го Września.

Przybyli tu wczora: Królewica Bawarski, z Monachium, Xiążę Fryderyk Niderlandzki, z Hagu, i Dziedziczny Wielki-Xiążę Sasko-Wejmarski, z Weimaru; Pierwszy stanął w przygotowanych dla siebie pokojach; w zamku Królewskim. (G. R. K. P.)

N I D E R L A N D Y.

Amsterdam, 11-го Września.

Dziennik *Handelsblad* donosi, że dotychczas nie nadeszła jeszcze odpowiedź na podane punkta przez Króla Niderlandzkiego; utrzymuje przytém, że co do podziału posiadłości, żadna nie zajdzie zmiana, atoli wszystkie Mocarstwa miały się zgodzić na to, że dług holendersko-belgijski ma ulegnąć nowemu przejrzeniu. (G. R. K. P.)

N i e m c y.

Lipsk, 14 Września.

Stosunki obywatelskie wyznawców Mozajizmu, zostały teraz nanowo urządzone. Wyznaczono im miejsca stałego pobytu w Dreźnie i Lipsku, a przesiedlanie się wyznawców z miejsca na miejsce, lub przyjmowanie obcych przybyszów, zostawiono do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych. Krajowi Izraelici mogą wykonywać wszelkie rzemiosła, z wyjątkiem drobnego handlu, utrzymywania aptek, domów gościnnych, szynków, browarów i gorzelni. Rzemiosła, zależące od szczególnych cechów, mogą wykonywać Izraelici; główne zaś interesa handlowe, za szczególnem zezwoleniem Ministra Spraw Wewnętrznych. (G. R. K. P.)

F r a n c y a.

Paryż, dnia 17 Września.

Dnia 5 b. m. złożono w grobach zamku Valençay zwłoki Xięcia Talleyranda. Mieszkańcy miejscowi i okoliczni zgromadzili się licznie na ten smutny obchod. Xiążę bowiem w swoich dobrach zostawił nie

вѣль много слѣдовъ своей благотворительности и умѣлъ снискать всеобщую привязанность душевными своими качествами.

— Пишутъ изъ Ліона отъ 6 с. м., что гарнизонъ этого города, и безъ того уже весьма многочисленный, будетъ еще усиленъ. Если дѣйствительно придутъ войска въ Ліонъ, то причиною тому вѣроятно будутъ возникшія съ Швейцаріею несогласія.

— Инявътъ Донъ Францискъ давалъ вчера большой обѣдъ, на который приглашенъ былъ Прусскій посланникъ; изъ Испанцевъ находились Гг. Мендизабаль и Торрено.

— Въ Министерствѣ будто получены самыя удовлетворительныя донесенія изъ Истамбула. Слышно, что Египетскій Вице-Король принялъ предложеніе посредничествующихъ Державъ и по крайней мѣрѣ на время отказался отъ своихъ намѣреній даже въ отношеніи наследства Вице-Королевской власти въ его фамиліи, въ слѣдствіе чего возвратилъ флотъ въ Александрію а Султану въ знакъ помиренья, отправилъ богатые подарки. Немедленно по полученіи сего извѣстія постановлено возвратитъ Адмирала Галлуа и флотъ его въ Тулонъ. Часть кораблей отправлена будетъ къ Мексиканскимъ берегамъ, ибо Министерство опасается на счетъ тамошнихъ дѣлъ а по донесеніямъ Коменданта Безошъ, не такъ легко, какъ можетъ бѣшь воображали, занять Веракрусъ и Санъ Жуанъ д'Уллоа.

— Въ Тулонскомъ арсеналѣ непрерывно дѣятельно занимаются. По послѣднимъ донесеніямъ приготовлено тамъ 2,000 бомбъ и помѣщено на бомбардирскихъ судахъ. На сихъ же судахъ выставлены красныя флаги, въ знакъ, чтобы неподходяль къ нимъ ни одинъ корабль. (G.C.)

А Н Г Л І Я.

Лондонъ, 14-го Сентября.

Эрцъ-Герцогъ Австрійскій Фердинандъ 23 Августа съ морскою Австрійскою дивизіею прибылъ въ Гибралтаръ, гдѣ принять съ почестями принадлежащими его сану.

— Изъ Кантона получено извѣстіе, что несогласія между Китаичами и Англичанами не прекращаются. Говорили о прибытіи нѣсколькихъ Англійскихъ военныхъ кораблей и Французскаго фрегата, которые будто остановились при Вока-Тигра, чтобы прекратить насмѣшки, какія дѣлають Китаичи.

— Вчера Министерство Поселеній получило извѣстіе, что законодательный корпусъ, на островахъ Св. Луція и Гондурасъ, единогласно постановилъ уничтожить невольничество Негровъ, въ этомъ же году. Такимъ образомъ во всей Восточной Индіи, за исключеніемъ одного только острова Св. Троицы, вѣсьмъ невольникамъ дарована будетъ свобода.

— Южно-Американскія и Мексиканскія торговля общества подали правительству адресъ, въ которомъ жалуются на учрежденныя Фрициею блокады. Лордъ Пальмерстонъ приказалъ помощнику Статсъ-Секретаря, отвѣчать на сей адресъ, слѣдующими словами: „Вице Президенту Южно-Американскаго и Мексиканскаго общества Г. Полу. Сиръ, Лордъ Пальмерстонъ приказалъ мнѣ увѣдомить васъ, что нота ваша отъ 30-го Августа, касательно блокады Французскими судами Мексиканскихъ портовъ, получена.“

— Флотилія, состоящая подъ начальствомъ Адмирала Стопфорда, вышла изъ Туниса 12 ч. м. м., прибыла въ Мальту 20, и тамъ выдержала карантинъ. Во время пребыванія флотиліи у Тунискихъ береговъ, тамошній Бей намѣревался посѣтить Адмирала на его корабль и велѣлъ уже приготовить для того барку, но сильный сѣверозападный вѣтеръ помѣшалъ исполненію его намѣренія. Не менѣе того, флотилія выходя въ море, салютовала Бейю положеннымъ для владѣтельныхъ лицъ числомъ выстрѣловъ. Флотилія направилась изъ Мальты къ Корфу и къ восточнымъ странамъ. (O.G.C.P.)

И С П А Н І Я.

(Изъ франц. газ.)

Изъ Логроньо пишутъ, что Эспартеро, собравъ подчиненныхъ ему Генераловъ, обратился къ нимъ съ слѣдующими словами: „Неудача подъ Мореллоу ничего не значить; мы должны взять Эстеллю, ибо городъ этотъ есть средоточіе непріятельскихъ силъ. Тамъ, ратные мои товарищи, должны мы водрузить знамя, чтобы положить конецъ междоусобіямъ. Я давно уже повелъ бы васъ въ бой, но опыты научилъ меня, что солдатъ предъ сраженіемъ не долженъ вуждаться ни въ пищу ни въ одѣянїи. Въ непродолжительномъ времени потребности войска будутъ удовлетворены, и тогда, съ вашею помощію, совершу я великое дѣло. Вы побѣдилъ на поляхъ Пеньяцера-

jedną pamiątkę dobroczynności i przez osobiste przymioty umiał sobie zjednać powszechną miłość.

— Donoszą z Lugdunu pod dniem 6 b. m., że osada pomienionego miasta, już tak znaczna, ma być jeszcze wzmocnioną. Jeżeli istotnie wojska do Lugdunu nadciągną, będzie to pewnie skutkiem zaszytych nieporozumień ze Szwajcaryą.

— Infant Don Francisco dawał wczoraj wielki obiad, na który był zaproszony poseł Pruski; z Hiszpanów, widziano tam PP. Mendizabal i Torreno.

— Do Ministerium miały podobno nadejść bardzo zaspakające depesze ze Stambułu. Vice-Król Egiptu przyjął, jak słychać, propozycye Mocarstw pośredniczących i rzekł się, przynajmniej do czasu, planow swoich, a nawet co do następstwa władzy Vice-Królewskiej w rodzinie jego, skutkiem czego przywołał flotę z powrotem do Alexandryi, Sułtanowi zaś na dowód pojednania, bogate postać podarunki. Zaraz po nadejściu tej wiadomości, postanowiono odwołać Admirala Gallois i flotę jego do Tulonu. Część okrętów będzie wysłana ku brzegom Meksyku: bo Ministerium nie jest dosyć spokojnym względem tamtejszego stanu rzeczy, doniesienia zaś komendanta Pana Bezoche, nie przedstawiają za rzecz tak łatwą, jak może wyobrażano sobie, zajęcie Veracruz i St. Juan-de-Ulloa.

— W arsenale tulońskim pracują bez przerwy z wielką czynnością. Podług ostatnich doniesień przygotowano tam właśnie 2,000 bomb i pomieszczono je na statkach bombardyerskich. Na tychże statkach wywieziono czerwone bandery, na znak, ażeby nie przybliżał się do nich żaden okręt. (G.C.)

А Н Г Л І Я.

Лондонъ, dnia 14-go Września:

Austryacki Xiąże Fryderyk, przybył wraz z morską dywizją okrętową austryacką, dnia 23 Sierpnia do Gibraltaru, gdzie został przyjęty z honorami, dostojności jego należącemi.

— Z Kantonu nadeszły wiadomości, że nieporozumienia między Chińczykami i Anglikami nie ustają wcale. Mówiono o przybyciu kilku angielskich okrętów wojennych i francuzkiej fregaty, które miały zająć stanowisko pod Vooca Tigris, ażeby położyć koniec szykanom, jakich się dopuszczają Chińczykowie.

— Nadeszła wczora wiadomość do Ministerstwa osad, że cięta prawodawcze na wyspach: Św. Lucyi i Hondurasy, jednomyślnie postanowiły znieść niewolą murzynów, jeszcze w roku bieżącym; tym sposobem, w całych Indyach Wschodnich, wyjąwszy samą wyspę Trinidad, Murzyni otrzymają wolność.

— Towarzystwa handlowe: południowo-amerykańskie i meksykańskie, podały do Rządu adres, w którym żalają się na blokady przez Francją zarządzone. Lord Palmerston polecił pod-sekretarzowi stanu następującą odpowiedź na ten adres: „Do P. Powles Vice-Prezesa towarzystw Południowo-Amerykańskiego i Meksykańskiego. Sir, Lord Palmerston polecił mi, zawiadomić W Pana, że pismo jego z dnia 30 Sierpnia względem blokady przez Francją portów meksykańskich, odebrane zostało.“

— Flota, zostająca pod dowództwem Admirala Stopforda, odpłynęła z Tunetu 12 z. m., przybyła do Malty 20 i tam odbywała kwarantannę. Podczas pobytu floty przy wybrzeżach tunetańskich, Bej tego miasta chciał odwiedzić admirała na jego okręcie, już nawet kazał przygotować barkę; lecz silny wiatr Północno-Zachodni przeszkodził mu w jego zamiarach. Mimo to, angielskie okręty, odpływając z portu, pozdrowiły go wystrzałami monarchicznymi. Flota miała odpłynąć z Malty do Korfu i Wschodnich krajów. (G.R.K.P.)

Н И Ш П А Н І Я.

(Z gaz. francuz.)

Donoszą z Logronio, że Espartero zgromadził podwładnych sobie Jenerałów i przemówił do nich w następujących wyrazach: „Wypadek pod Morellą jest nader małej wagi; powinniśmy zdobyć Estellę: bo w niej jest ognisko siły nieprzyjaciela; tamto, towarzysze broni, powinniśmy zatknąć naszą chorągiew, by wojnę ukończyć. Już dawno byłbym was poprowadził do boju, atoli nauczyło mnie doświadczenie, że żołnierz przed potyczką powinien być dobrze odziany i karmiony. W krótkim czasie otrzymam to, co potrzebuję i wtedy, za waszą pomocą, wykonam wielkie dzieło. Jesteście zwycięzcami na polach Peñacerrada; wkrótce Królowa i rodacy powitają was zwycięzcami Estel-

ды, и, вскорѣ Королева и соотечественники ваши будутъ привѣтствовать васъ какъ покорителей Эстелли. На васъ полагаю мои надежды!" — Послѣ этой рѣчи, которая произвела сильное впечатлѣніе на войско, Эспартеро выѣхалъ изъ Логроньо, для осмотра работъ подъ Лабрацою. Говорятъ, что Ген. Буэрренсъ обложилъ долину Мена 8-ю баталіонами.

— Въ Карлистской газетѣ, издаваемой въ Оньяте, напечатано особо донесеніе Генерала Вальмаседы, въ коемъ онъ доноситъ о совершенномъ истребленіи отряда Королевскихъ войскъ подъ начальствомъ Ген. Кобе 5 Сентября при Гинтанаръ де-ла Сиерре. Говорятъ, что въ Байоннѣ получено извѣстіе отъ 10-го Сентября, что Эспартеро отправилъ въ Старую Кастилію 6 баталіоновъ пѣхоты, артиллерию же выслалъ въ Логроньо.

— Въ *Sentinelle des Pyrénées* пишутъ о занятіи Карлистами нѣсколькихъ деревень въ окрестностяхъ Барцелонны, такъ что ихъ аванпосты стоятъ на пушечный выстрѣлъ отъ сего города.

— Въ Парижѣ получены 14 Сентября изъ Байонны слѣдующія извѣстія: Эспартеро, оставивъ тяжелую артиллерию въ Перелтѣ и Тофалтѣ, перешелъ чрезъ р. Эбро съ цѣлымъ своимъ войскомъ. Говорятъ, что въ главную его квартиру прибылъ отъ правительства курьеръ, отъ котораго Генералъ получилъ нужныя свѣдѣнія, исполнилъ вышеописанное движеніе.

Съ Испанскихъ границъ.

Слышно, что Губернаторъ изъ Элизондо на Бастанской долины арестованъ съ другими 4 лицами по повелѣнію Генерала Марото и въ оковахъ отправленъ въ Эстеллу. Поводомъ къ такому аресту будто то, что перехвачены переписки его съ Мунагорри, въ слѣдствіе которыхъ онъ будто облегчалъ вступленіе Фуэртистовъ въ Бастанскую долину. (О.Г.Ц.П.)

И т а л і я.

Венеція, 4-го Сентября

Здѣсь продолжаютъ приготовленія для приѣма нашего Monarchy.

— Во время пребыванія двора въ нашемъ городѣ, ожидается прибытіе Решида-Паши, который, предъ поѣздкою своею въ Берлинъ, Лондонъ и Парижъ, желаетъ переговорить съ Княземъ Метернихомъ и Императорско-Россійскимъ посланникомъ Г-мъ Татвицевымъ, что подтверждаетъ слухи, что главною цѣлію его поѣздки, есть совѣщаніе съ восточными державами Европы. (О.Г.Ц.П.)

Американскіе Соединенные Штаты.

Въ Ньюйорской газетѣ пишутъ, что въ гор. Вашингтонъ прибылъ Мексиканскій посланникъ, Г-нъ Мартинецъ, и что возникающіе между Мексикою и Соединенными Штатами споры будутъ представлены на разрѣшеніе Прусскому Королю. (О.Г.Ц.П.)

Е г и п е т ь.

Александрія, 15-го Августа.

Хотя никто несомнѣвается, что извѣстія о прибытіи иностраннаго войска въ Тегеранъ, выдуманъ, однако они произвели здѣсь большое впечатлѣніе. Еслибы же Англичане предприняли какія либо дѣйствія съ Персидскаго залива, то онъ непремѣнно произведутъ большое вліяніе на политику Вице-Короля. (G. C.)

Т у р ц і я.

Константинополь, 21-го Августа.

Изъ Бруссы пишутъ, что тамъ появилась моровая язва.

— Греческій посланникъ объявилъ своимъ соотечественникамъ, чтобы они испросили себѣ, еще въ семь мѣсяцъ, позволеніе на дальнѣйшее пребываніе въ Константинополѣ, предупреждая, что тѣ, которые не исполнятъ сего, лишатся покровительства Греческаго посольства въ Константинополѣ.

Смирна, 24-го Августа.

По послѣднимъ извѣстіямъ изъ Багдада, близъ Бушира будто начались уже непріятельскія дѣйствія между Англичанами и Персами; произошло нѣсколько сраженій въ которыхъ побѣдили Англичане. — Осада Герата кажется оставлена безъ предварительныхъ переговоровъ; кажется, что Шаху предстояла опасность нѣтолько съ югозападной но и съ сѣверовосточной стороны. Кроме того начали являться прежніе соискатели къ Персидскому престолу, т. е. сыновья дядей Шаха, которые было умолкли, когда иностранныя державы казалось подерживали состояніе дѣлъ въ Персіи. (G. C.)

С м ѣ с ь.

Микроскопическія наблюденія надъ дрожжами.

Броженіе, *fermentatio*, составляетъ до сихъ поръ одно изъ самыхъ темныхъ и загадочныхъ явленій

и. Зупелnie na was polegam." Po tej przemowie, która najbawieniwszy wpływ okazała na wojsko, Jenerał E. parterro wyjechał z Logroño, dla obejrzenia robót pod Labroza. Słychać, że Jenerał Buerrens osadził dolinę Mena 8-mią batalionami. (G.R.K.P.)

— Gazeta Karolistowska, wychodząca w Onate, umieściła nadzwyczajny dodatek do raportu Jenerala Balmasedy, w którym tenże donosi, że 5 Września zupełnie pokonał przy Guintanar de-la-Sierra, oddział wojska Królowej, zostający pod dowództwem Jenerala Coba. Do Bayonny miała nadejść wiadomość w dniu 10 Września, że Eparterro wysłał do Starej-Kastylii sześć batalionów piechoty, całą zaś artylleryą odesłał do Logroño.

— *Sentinelle des Pyrénées* głosi, o zajęciu przez wojska karolistowskie kilku wiosek w bliskości Barcelony, w skutku czego przednie strażę stoją o wystrzał działoway od tego miasta.

— Nadeszła do Paryża dnia 14 Września następująca wiadomość telegraficzna, z Bayonny: Eparterro, zostawivszy ciężką artylleryą w Paretta i Tafalla, przeszedł przez Ebro z całym swoim wojskiem. Do głównej jego kwatery miał przybyć posłannik od Rządu, z którym Jenerał odprawił radę wojenną i następnie wykonał poruszenie, wyżej wymienione.

Od granicy hiszpańskiej.

Słychać, że Gubernatora z Elisondo na dolinie Basthan uwięziono wraz z 4 osobami z rozkazu Jenerala Maroto i okutego w kajdanki do Estelli odwieziono. Powodem tego awięzienia ma być, że przejęto korespondencyę jego z Muñagorrym, w skutku których miał ułatwić wkroczenie fuerystów na dolinę Basthan. (G.C.)

W ł o s n y.

Wenecya, 4 Września.

Na przyjęcie naszego Monarchy, robią tu ciągle przygotowania.

— W czasie pobytu dworu w naszym mieście, spodziewamy się przybycia Reszyda-Bazy, który przed podróżą do Berlina, Paryża i Londynu pragnie się rozmówić z Xięciem Metternichem i Posłem Rossyjskim P. Tatyszczewem, co potwierdza, że głównym celem jego podróży jest poprzednie naradzenie się z Mocarstwami wschodnio-europejskimi. (G.R.K.P.)

STANY ZJEDNOCZONE AMERYKAŃSKIE.

Czytamy w gazecie Nowo-Yorskiej, że przybył do Washingtonu Poseł Meksykański, P. Martinez, i że zachodzące spory między Meksykiem a Stanami Zjednoczonymi, przełożone będą do rozstrzygnięcia Królowi Pruskiemu. (G.R.K.P.)

Е г и п т.

Alexandrya, 15 Sierpnia.

Doniesienia o przybyciu wojska obcego do Teheranu, chociaź nikt nie wątpi, że są zmyślone, sprawiły i tu dużo wrażenia. A jeżeliby przedsięwzięli Anglicy jakie demonstracye z zatoki Perskiej, takowe wywrą koniecznie wpływ bardzo znakomity na politykę Vice-Króla. (G.C.)

Т у р ц я.

Stambul, 21-go Sierpnia.

Donoszą z Brussy, że w tém mieście okazała się niedawno morowa zaraza.

— Poseł grecki zawiadomił ziomeków swoich, aby się zgłosili w tym miesiącu o dalsze pozwolenie pobytu w Stambule, z zastrzeżeniem, że ci, którzy tego warunku nie dopełnią, pozabawieni zostaną nadal opieki poselstwa greckiego. (G.R.K.P.)

Smirna, 24 Sierpnia.

Podług ostatnich doniesień z Bagdadu, miały się już rozpocząć kroki nieprzyjacielskie niedaleko Busyre, między Anglikami i Persami; stoczono kilka bitew, w których Anglicy byli zwyciężcami. — Oblężenie Heratu zostało podobno zaniechane bez poprzednich układów; zdaje się, że Szach był zagrożony nietylko od strony południowozachodniej, ale razem i od północnowschodniej. Prócz tego zaczęli się pojawiać dawniejsi pretendenci do korony perskiej, to jest: synowie stryjów Szacha, którzy uciekli i byli spokojni, gdy Mocarstwa zagraniczne zdawały się być za stanem rzeczy nastającym w Persyi. (G.C.)

ROZMAITOŚCI.

Spostrzeżenia mikroskopiczne nad drożdżami.

Fermentacya, stanowi dotychczas jeden z najniepojętszych i zagadkowych fenomenów w przyrodzeniu.

въ природѣ. Обыкновенно почитаютъ его простымъ химическимъ дѣйствіемъ, и химія признаетъ пивныя дрожжи, *ferment*, веществомъ однороднымъ. Но надобно сказать по совѣсти, что химія и ея процессы не достаточны для изслѣдованія тѣхъ органическихъ и только ведутъ къ ученымъ суевѣріямъ. Они не въ состояніи объяснить намъ, откуда происходитъ это внутреннее движеніе, когда вы къ водѣ съ сахаромъ прибавяете нѣсколько капель вещества, известнаго въ обыкновенномъ языкѣ подъ названіемъ дрождей. Г. *Cagniard-Latour* вздумалъ поставить дрожжи подъ микроскопъ, и съ удивленіемъ увидѣлъ, что въ нихъ сперва образуются незримые шарики, корорые потомъ увеличиваются растягиваются и наконецъ разрѣшаются несметнымъ множествомъ инфузорій и микроскопическихъ растений, самаго простаго устройства, похожихъ на крошечные грибы разныхъ видовъ. Все это живетъ, движется, плодится, умираетъ и производитъ феноменъ, который мы называемъ броженіемъ, Г. *Cagniard-Latour* представилъ записку о своемъ открытіи въ Парижскую академію наукъ, которая назначила Гг. *Dutrochet* и *Turpin* для проверки факта. Они нашли наблюденіе совершенно справедливымъ, и, по ихъ доносенію, Академія опредѣлила напечатать записку Г. *Cagniard-Latour* въ своихъ мемуарахъ. Все это очень хорошо, и даже весьма вѣроятно, что въ процессѣ броженія принимаетъ участіе жизнь органическая, но многіе сдѣлали другое, очень важное наблюденіе а именно, что ученые не всегда умѣютъ владѣть микроскопомъ: сколько уже разъ Гг. *Dutrochet* и *Turpin* видѣли въ микроскопъ такія вещи, которыхъ ближайшее изслѣдованіе не подтвердило. Съ сильнымъ микроскопомъ нужна большая опытность и необыкновенная осторожность, иначе вы все увидите не впопадъ и въ превратномъ видѣ.

(О. Г. Ц. П.)

Съ озера Тунеръ (въ Швейцаріи) 16 Августа.

На прошедшей недѣлѣ, лучшіе охотники увидѣли и убили между скалами Штокгорнъ, большаго орла названнаго Королевскимъ. Онъ былъ въ 5 футовъ вышиною а съ распростертыми крыльями имѣлъ болѣе 10 фут. ширины. Нѣтъ сомнѣнія, что это тотъ самый, котораго въ 1837 и 1838 году видѣли въ окрестностяхъ Санъ Маврисъ въ области Вале (Valais), гдѣ онъ убилъ и пожегъ нѣсколько дѣтей, но будучи преслѣдуемъ скрылся и найденъ только огромное гнѣздо его на скалѣ *Dent du midi* съ двумя малыми орленками, имѣющими по всякому вѣроятію 6 или 7 недѣль отъ роду, однакожъ вышиною 2 фута, а шириною съ распростертыми крыльями въ 8 фут.— Первое изъ пропавшихъ дѣтей, которые безъ сомнѣнія сдѣлались добычею сего орла, была дѣвочка имѣвшая 7 или 8 лѣтъ, посланная родителями въ лѣсъ собирать дрова для постели. Такъ какъ она не возвращалась изъ лѣса, то ее начали искать и нашли только башмаки, клочки платья и нѣсколько орлиныхъ перьевъ. Въ этомъ году въ тѣхъ же окрестностяхъ исчезло дитя, собиравшее травы близъ лѣса. И послѣ того, въ томъ мѣстѣ, гдѣ видѣли дитя въ послѣдній разъ, найдены только башмаки и часть чулокъ; второй башмакъ, говорили, найдены въ гнѣздѣ на скалѣ Штокгорнъ. Если это дѣйствительно такъ, то орелъ несъ бы дитя въ когтяхъ 15 или 16 Швейцарскихъ миль, полагая что летѣлъ съ нимъ по прямой линіи изъ Ст. Маврисъ. Когда охотники послѣ продолжительныхъ усилій нашли гнѣздо на скалѣ *Dent du midi*, самки въ немъ небыло, но только два орленка. (G.C.)

НЕКРОЛОГЪ.

Съ 19-го на 20 ч. прошлаго Августа скончался здѣсь Игнатій Самуиловъ сынъ Волкъ б. Президентъ Гродскаго Суда Ошмянскаго Уѣзда. Провелъ часть жизни въ войскѣ, занимался онъ потомъ Гражданскою службою въ судахъ Земскомъ и Гродскомъ Ошмянскаго уѣзда. Преждевременная смерть на 42 году жизни неутѣшимо опечалила, осиротѣвшихъ дочерей, совершенно уже лишившихся родителей. Умственные и душевные качества а особенно обращеніе его въ домашней и общественной жизни, приобрѣли для него общее уваженіе и любовь при жизни а по смерти усугубили душевную скорбь родственниковъ, друзей, слугъ, крестьянъ и всѣхъ знакомыхъ, многочисленнымъ собраніемъ конхъ окруженные смертные останки, провожаемы были на Евангелическое кладбище на Погулянкѣ и тамъ похоронены.

Съ 1-го числа наступающаго Октябрю начинается подписка на послѣдній Кварталь сего года, на газету Литовскаго Вѣстника.—Цѣна по прежнему 2 руб. 25 коп. сереб.

ВИАНА. Типографъ А. Марциновскаго. Печатать дозволяется. Сентябрь 25 д. 1838 г.—Цензоръ Стат. Совѣт. и Кан. Левъ Боровскій.

Звычайно яа уважаю за простое дѣйствіе химическое, а химія мieni drożdże piwne (*ferment*) istotą jednorodną. Sumniennie wyznać trzeba, że chemia i jej processa nie są w stanie śledzić ciał organicznych, lecz wiedzą tylko do uczonych przesądów. Nie mogą one nam objaśnić: z kąd pochodzi ów ruch wewnętrzny, gdy do wody z cukrem dodamy kilka kropel istoty, znanej w języku pospolitym pod nazwiskiem drożdży. Panu *Cagniard-Latour* przyszło na myśl wziąć drożdże pod mikroskop, i z zadziwieniem postrzegł, że się w nich zrazu tworzą niedojrzane kulki, które się potem zwiększają, rozciągają i nakoniec wydają z siebie niezliczone mnóstwo wymoczków i roślin mikroskopicznych, najprostszey budowy, podobnych do drobniutkich grzybków różnego rodzaju. Wszystko to żyje, rusza się, rozmnaża, umiera i sprawia fenomen, który fermentacją zowiemy. P. *Cagniard-Latour* złożył Paryzkiej Akademii Umiejętności notę o swoim odkryciu, i w skutku tego Akademia wyznaczyła PP. *Dutrochet* i *Turpin* do sprawdzenia tego spostrzeżenia. Znaleźli oni spostrzeżenia te zupełnie prawdziwemi, i w skutek raportu ich, Akademia uchwaliła doniesienie P. *Cagniard-Latour* wydrukować w swoich pamiętnikach. Wszystko to bardzo jest dobrém, i nawet bardzo do prawdy podobném, że w processie fermentacji ma udział życie organiczne; lecz wielu zrobiło inne, nader ważne spostrzeżenie, że uczeni nie zawsze umieją władać mikroskopem: ileż-to już razy PP. *Dutrochet* i *Turpin* widzieli w mikroskopie takie rzeczy, których bliższe nie potwierdziło śledzenie? Do dobrego mikroskopu potrzeba wielkiej wprawy i nadzwyczajnej ostrożności: inaczej wszystko się widzi nietrafnie i na wywrót. (G.R.K.P.)

Z nad jeziora Thuner, (w SZWAJCARJI) 16 Sierpnia.

W upłynionym tygodniu, upatrzeli zręczniejsi strzelcy i ubili między skałami Stockhorn, Orła Wielkiego, Królem zwanego. Był on trzy stopy wyoki, a z rozpostartymi skrzydłami, miał przeszło 10 stop szerokości. Niemasz wątpliwości, że to jest ten sam, którego widziano roku 1837 i 1838 w okolicach St. Maurice w Walezyjskiej krasinie (Valais), gdzie zabił i pożarł kilkoro dzieci, ale będąc ścigany uszedł i znaleziono tylko ogromne gniazdo jego na skałce *Dent du midi*, z dwojgiem małych orląt, według wszelkiego podobieństwa, najwięcej 6 lub 7 tygodni mieć mogących, jednakże na 2 stopy wysokich, a 8 stop w rozpostarcie mających.— Pierwszém z dzieci, które znikło i bez wątpienia pastwą tego orła się stało, była dziewczynka, mająca lat 7 lub 8, posłana przez rodziców do lasu dla zbierania liści na postanie. Gdy nie wracała z lasu, przy szukaniu jej, znaleziono tylko trzewiki i część sukienek, a przystęp kilka piór orlich. Tego roku znikło w tejże samej okolicy małe dziecisko, które nad brzegiem lasu kwiatki sobie zbierało. I potem, znaleziono także w miejscu, gdzie go raz ostatni widziano było, trzewiczek i części pończoch; drugi trzewiczek znaleziono podobno w gnieździe na skałce Stockhorn. Jeżeli tak jest rzeczywwiście, orzał więc niostby w swych szponach owe dziecko, przez 15 do 16 mil szwajcarskich, biorąc, że leciał z niem w linii prostej z St. Maurice. Gdy strzelcy walezyjcy po długim szukaniu odkryli gniazdo na skałce *Dent du midi*, nie było w niem obecnej samicy, tylko te dwoje młodych.

(C. G.)

НЕКРОЛОГЪ.

Z dnia 19-go na 20 ty przeszłego Sierpnia, zakończył tu życie, Ignacy syn Samuela Wołk, b. Prezes Sądu Grodzkiego Powiatu Oszmiańskiego. Przepędziwszy część młodości w służbie wojskowej, zajmował się potem posługą obywatelską, urzędując w Sądach Ziemskim i Grodzkim Powiatu Oszmiańskiego. Zawczesny zgon, w 42-gim roku życia, pograżył w nientulonym, żalu, od obójga już rodziców osierocone córki. Przymioty umysłu i serca, a bardziej sposob zachowania się w życiu domowém i towarzyskiém, jednacy mu powszechny szacunek i miłość za życia, a śmierć powiększyła żal prawdziwy krewnych, przyjaciół, sług, włościan i wszystkich znajomych, których liczném gronem otoczone zwłoki, odprowadzone zostały na omentarz Ewangelicki na Pohulance i tam pogrzebione.

Od dnia 1-go następującego miesiąca Października, zaczyna się prenumerata na ostatni tego roku Kwartal gazety Kurjera Litewskiego.—Cena zwyczajna rubli srebrem z kop. 25.